

РЕШЕНИЕ

№ 30

гр. Враца, 23.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА в публично заседание на дванадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Калин Тр. Тодоров

при участието на секретаря Виолета Цв. Вълкова
като разгледа докладваното от Калин Тр. Тодоров Търговско дело № 20211400900135 по описа за 2021 година

Производството е по обективно кумулативно съединени иски за заплащане на застрахователно обезщетение с правно основание чл. 432, ал.1 КЗ вр. чл. 380 КЗ, във вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД и за обезщетение за забава по чл.86 ЗЗД.

В исковата молба ищцата М. А. М., ЕГН *****, от гр. Враца, чрез пълномощник адв. Ж.Д. от ХАК, твърди, че на 16.12.2020 г., около 15:30 ч., на път II-15, в района на км. 5+500, водачът К. Д. М., ЕГН *****, при управление на МПС - л.а. „Сеат Леон“, рег. № ВР***СА, вследствие на движение с несъобразена скорост с релефа на пътя при ляв завой реализира ПТП, като се преобръща на пътното платно в дясно по посока на движението. Поддържа, че ПТП е документирано с констативен протокол за ПТП с пострадали лица рег. № УРИ 967 000-4324/02.04.2021 г. Посочва, че вследствие на ПТП е пострадала като пътник, возещ се на предна дясна седалка, че е транспортирана с линейка до ЦСМП – Враца, след което е настанена за лечение и наблюдение в Хирургично отделение към МБАЛ „Христо Ботев“ АД, гр. Враца за времето от 16.12.2020 г. до 22.12.2020 г. Изтъква, че в резултат на ПТП е претърпяла увреждания на здравето, изразяващи се в мозъчно сътресение, без открита вътречерепна травма, което

е отразено в Епикриза от Хирургично отделение към МБАЛ „Христо Ботев“ АД, гр. Враца, както и нарушаване целостта на спинозните израстъци на прешлените, което е отразено в образно изследване в ДКЦ „Токуда“ от 18.01.2021 г. Твърди, че е била неработоспособна от 16.12.2020 г. до 04.06.2021 г. и към момента на подаване на исковата молба не се е възстановила и продължава медикаментозно лечение. Освен претърпените болки и страдания, посочва, че е налице пост-травматичен стрес, изразяващ се в нарушения на съня и на апетита, главоболие, фобиен страх, тревожност и рецидивиращо депресивно разстройство. Изтъква, че виновният водач е имал сключена застраховка „ГО“ на автомобилистите с ответното дружество „ЗД Евроинс“ АД, обективизирана в полица № BG/07/120001086123, валидна от 22.04.2020 г. до 21.04.2021 г., и счита, че за твърдените увреждания на физическото и психическото ѝ здраве, представляващи неимуществени вреди, следва да бъде обезщетена от застрахователя. Твърди, че на 20.04.2021г. е депозирала до ответника претенция за изплащане на застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди, въз основа на която ответникът е завел щета № 1500110217, че с уведомително писмо е уведомена за размера на определеното ѝ обезщетение, който приела за недостатъчен за покриване на претърпените от нея вреди, от което извежда правния си интерес от предявяването на претенциите си по съдебен ред. Моли съда, да осъди ответника „ЗД Евроинс“ АД да ѝ заплати сумата 50 000 лв., съгласно увеличението на иска от 35 000 лв., представляваща застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди в следствие на процесното ПТП, ведно със законната лихва от 05.05.2021 г. (изтичането на 15 дни от предявяването на претенцията) до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът „ЗД Евроинс“ АД, ЕИК ***, чрез юрк. С. М., в писмен отговор оспорва претенцията на ищцата, като неоснователна. Не оспорва твърденията, че на 16.12.2020 г. е настъпило ПТП по описания в исковата молба механизъм. Заявява, че отговорна за поддръжката на пътя е Агенция „Пътна инфраструктура“, от която не са извършени задължителните мероприятия по зимно поддържане на пътя – снегочистване, в резултат на което се е образувала снежна и заледена покривка, която е довела до загубата на управление на МПС от страна на водача на л.а. „Сеат Леон“, въпреки че последният се е движил с разрешената за района скорост. Твърди, че на мястото не са били поставени никакви предупредителни знаци за опасност

или такива за ограничение на скоростта. Ответникът оспорва наличието на причинна връзка между ПТП и описаните в исковата молба телесни увреждания, както и всички твърдения за вида и характера им. Оспорва и твърденията, че ищцата не е възстановена и че е налице пост-травматичен стрес с описаните от нея последствия, както и твърдяната неработоспособност и продължителността на посочения възстановителен период. Твърди също, че заявената от ищцата на 20.04.2021 г. претенция за заплащане на застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, е заведена като щета № 1500110217, била одобрена и след представяне на банкова сметка от нейна страна с молба от 12.08.2021 г., на 30.08.2021 г. ѝ е било преведено обезщетение 3000 лева, която сума, според него, изцяло е обезщетела ищцата за претърпените от нея неимуществени вреди. Оспорва иска и по размер, като твърди, че е завишен спрямо установените в закона и практиката изисквания и обществените разбирания за справедлив размер, че не е съобразен с вида и характера на уврежданията и социално-икономическите условия в страната към датата на ПТП. Доколкото отговорността на застрахователя е функционално обусловена от тази на деликвента, намира, че при определяне размера на обезщетението следва да се вземат предвид обстоятелствата, че водачът на л.а. „Сеат Леон“ е шофьор с дългогодишен опит, който не е наказван за тежки нарушения на ЗДвП, притежава добра личностна характеристика и при инцидента е оказал помощ на пострадалата, като е съдействал за своевременното уведомяване на служителите на МВР и СМП, че същият, като съпруг на ищцата, я е подпомагал през целия възстановителен период, като ѝ е оказвал помощ при нужда, грижел се е за нея и е полагал усилия за по-бързото ѝ възстановяване. Прави и възражение за намаляване на обезщетението поради съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищцата, като твърди, че тя е пътувала без поставен предпазен колан по време на настъпването на ПТП, в нарушение на разпоредите на ЗДвП, което е допринесло за настъпване на телесните увреждания и счита, че ако е била с правилно поставен предпазен колан, уврежданията нямало да настъпят. Оспорва и иска за лихви като неоснователен с оглед неоснователността на главния иск. При условията на евентуалност, ако съдът приеме, че е в забава, оспорва датата, от която се дължи законната лихва, като твърди, че ищцата не е съдействала за приемане на определеното ѝ обезщетение - с предявяване на претенцията не е

представила банкова сметка, по която да се преведе обезщетението, а такава е представила едва с молбата от 12.08.2021 г., до която дата е била налице забава от страна на кредитора по смисъла на чл.380, ал.3 КЗ. Моли съда да отхвърли предявените иски като изцяло неоснователни, евентуално – като недоказани по размер, като му присъди разноски.

Конституираното в процеса, на основание чл.220 ГПК, като трето лице-помагач на страната на ответника „ЗД Евроинс“ АД, - Агенция „Пътна инфраструктура“, гр. София, не взема становище по предявените иски и не изпраща свой представител в съдебните заседания.

Съдът, като прецени събраните по делото писмени и гласни доказателства, както и заключенията на вещите лица по изготвените комплексна съдебно-медицинска и съдебно-автотехническа експертизи, намери за установено следното:

Не се спори между страните и от доказателствата по делото се установи, че на 16.12.2020 г., около 15:30 ч., на път II-15, в района на км. 5+500, водачът К. Д. М., ЕГН *****, при управление на МПС - л.а. „Сеат Леон“, рег. № ВР***СА, реализира ПТП. Произшествието е документирано с констативен протокол за ПТП с пострадали лица рег. № УРИ 967 000-4324/02.04.2021 г., след посещение на мястото от мл. автоконтрольор С. Н. и от мл. автоконтрольор Т. Т. от сектор ПП при ОД на МВР-Враца. В протокола като пострадали лица са посочени водача и М.М. – пътничка на предна дясна седалка в автомобила, а като обстоятелства и причини за ПТП са посочени: водачът К. Д. М. вследствие на движение с несъобразена скорост с релефа на пътя при ляв завой реализира ПТП като се преобръща на пътното платно в дясно по посока на движението. В протокола е посочено, че на водача е съставен АУАН GA 339308/16.12.2020 г. за нарушение на чл.20, ал.2 от ЗДП. Същият е приложен по делото на л.54 и в него е описан механизма на ПТП: на път II-15, на км. 5+500, с посока на движение към гр.Враца К. Д. М. управлява л.а. „Сеат Леон“, рег. № ВР***СА, собственост на М. А. М. от гр.Враца, вследствие на движение с несъобразена скорост с релефа на пътя (ляв завой) губи контрол над управляваното МПС и реализира ПТП като се преобръща на пътното платно в дясно по посока на движението, с което виновно е нарушил чл.20, ал.2 от ЗДП. Актът е връчен на водача и същият го е подписал без възражения. Въз основа на издадения акт, за извършеното

нарушение на виновния водач К. Д. М. е издадено Наказателно постановление № 20-0967-002686 от 06.01.2021 г. на ОД на МВР-Враца, Сектор „Пътна полиция“, с което му е наложено административно наказание.

За установяване механизма на процесното ПТП и наличие на причинно-следствена връзка между произшествието и настъпилите щети по делото е назначена съдебно-автотехническа експертиза, изпълнена от вещото лице инж. Г. П. В.. На база на приложените по делото доказателства, вещото лице е дало заключение, че от техническа гледна точка ПТП е настъпило при следния механизъм: лек автомобил, марка „Сеат“, модел Леон с рег. № ВР *** СА се е движил в участъка на ПТП-то по път II - 15 в посока гр. Оряхово - гр.Враца в условия на ляв за него завой със скорост към момента на загуба на напречна устойчивост от около 60 - 70 км/ч.; излизайки от центъра на завоя и намирайки се на около 20-30 метра от мястото на установяване в покой, лекият автомобил губи напречната си устойчивост, а водача контрол върху управлението му, и започва въртеливо движение спрямо вертикалната си ос в посока обратна на часовата стрелка, а вследствие на това въртеливо движение и действие на центробежна сила, породена от завоя, автомобила започва преобръщане през дясна странична част, достига до съприкосновение на тавана на купето с пътната настилка, преплъзва се по нея около 4-6 метра и се установява в покой, обърнат по таван на купе в дясната лена на пътя. Според заключението причина за настъпилото ПТП са субективни действия на водача на лекия автомобил с органите му за управление и по точно с волана – порязкото му навиване в посока обратна на часовата стрелка. От заключението се установява също, че към момента на реализираното ПТП няма данни за неизправности по пътното платно и покритие от сняг или други вещества; няма обективни данни за наличие на вертикална маркировка - пътни знаци, а хоризонталната маркировка е била ясно видима. Скоростта на движение на лекия автомобил в началния момент на започналото преобръщане, според заключението, е около 60 км/ч., а технически съобразената /безопасната/ скорост на движение на автомобила в условия на ляв за него завой, при конкретната пътно-транспортна обстановка, при която няма да настъпи загуба на напречна устойчивост, е около 110 км/ч. и всяка скорост по ниска от тази. От заключението се установява също, че не е имало снежна покривка и залежавания по платното за движение на ППС в участъка на ПТП, които да са в причинна връзка с неговото настъпване. Според вещото лице при правилни действия на водача на лекия автомобил с органите му за управление не би настъпило ПТП - то е било предотвратимо. В момента на ПТП ищцата е била с поставен предпазен колан.

Съдът приема заключението по изпълнената съдебно-автотехническа експертиза като обективно, компетентно и пълно, изясняващо относими към предмета на делото факти и обстоятелства.

Страните по делото не спорят относно съществуването на валидно

застрахователно правоотношение по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, обективизирано в застрахователна полица № BG/07/120001086123, по която застрахователят-ответник „ЗД Евроинс“ АД покрива отговорността на водача на л.а. „Сеат Леон“, рег. № ВР***СА - К. Д. М., в периода от 22.04.2020 г. до 21.04.2021 г., и настъпването на процесното ПТП на 16.12.2020г., поради което, на основание чл.146, ал.1, т.4 от ГПК, с определението по чл.374 от ГПК съдът е обявил за безспорни и ненуждаещи се от доказване тези обстоятелства.

Установи се също и не е спорно, че с молба от 20.04.2021 г., на основание чл. 380 от КЗ, М. А. М. е предявила пред „ЗД Евроинс“ АД, гр.София претенция за изплащане на застрахователно обезщетение за причинените ѝ от процесното ПТП неимуществени вреди, по която застрахователят е завел щета № 1500110217 и е определил обезщетение 3000 лева. С писмо от 17.06.2021г. „ЗД Евроинс“ АД е уведомил ищцата за определеното ѝ обезщетение и е изискал от нея да представи лична банкова сметка за превеждане на сумата, а след като същата не е представила такава, с уведомително писмо от 20.07.2021г. я е уведомил, че претенцията ѝ не е предявена по реда на чл.380, ал.1 от КЗ, поради което е в невъзможност да ѝ изплати обезщетението. Такава сметка ищцата е представила на застрахователя на 12.08.2021г. и с преводно нареждане от 30.08.2021г. последният ѝ е превел сумата 3000 лв.

З а установяване на причинените на ищцата травматични и неврологични увреждания, техния интензитет и продължителност на лечение по делото са представени писмени доказателства, назначени са и изпълнени комплексна съдебно-медицинска и допълнителна съдебно- медицинска експертизи и са събрани гласни доказателства.

След извършени медицински прегледи на ищцата М. А. М. са издадени следните документи: 1. Епикриза от ИЗ № 14168 от 16.12.2020г. от МБАЛ „Христо Ботев“ гр. Враца, Хирургично отделение с период на престой от 16.12.2020г. до 22.12.2020г., с окончателна диагноза: Мозъчно сътресение, без открита вътречерепна травма и описана малка разкъсно-контузна рана в окосмената част на главата, без гадене и повръщане; в епикризата няма описани оплаквания от страна на гръбначния стълб от ищцата; 2. Амбулаторен лист № 47 от 06.01.2021г. от д-р Р. К. Ч. - специалист ортопедия и травматология с основна диагноза: Счупвания на други уточнени шийни прешлени; 3. Резултат от магнитно-резонансна томография на шиен отдел на гръбначния стълб от 18.01.2021г. от ДКЦ „Токуда“; 4. Амбулаторен лист №

1322/26.05.2021г. от д-р Ю. Д. К. - специалист физикална и рехабилитационна медицина с основна диагноза: Счупване на други уточнени шийни прешлени.

От заключението на вещите лица по назначената и извършена комплексна съдебно-медицинска експертиза, което съдът приема като професионално и компетентно изготвено, неоспорено от страните, изготвено след изследване на материалите по делото и личен преглед на ищцата, се установи, че вследствие на пътно-транспортното произшествие от 16.12.2020г. М. А. М. е получила следните травматични увреждания: 1. черепно-мозъчна травма състояща се от сътресение на главния мозък, протекло с количествена промяна в яснотата на съзнанието /зашеметяване, объркване/, без медицински данни за настъпило безсъзнателно състояние след инцидента (представляващо временно разстройство на здравето неопасно за живота) и малка разкъсно-контузна рана с дължина около 1см.; 2. травма на шийния отдел на гръбначния стълб изразяваща се в счупване на бодлестите израстъци /*proc.spinosi*/ на шести и седми шийни прешлени, без клинични и магнитно-резонансни данни за контузия на подлежащия гръбначен мозък (причинило трайно затруднение в движението на врата за период повече от тридесет дни) и 3. травма на гръдния отдел на гръбначния стълб изразяваща се в дефект с прекъсване на горната дискална повърхност на кортикалиса на Тn1 /първи гръден прешлен/, конкавна деформация на краниалните ставни повърхности на Тn1-Тn4 със субхондрални промени както при костно-мозъчен едем, без клинични и магнитно-резонансни данни за контузия на подлежащия гръбначен мозък (реализирали трайно затруднение в движението на снагата за период по-дълъг от тридесет дни). Според заключението получените счупвания на телата на I-ви, II-ри, III-ти и IV-ти гръдни прешлени са последица от настъпилата флексия /сгъване напред/ с известна ротация на тялото на ищцата по време на инцидента; получените счупвания на шийните израстъци на телата на VI-ти и VIII-и шийни прешлени се дължат на силна флексия в отдела или мощна контракция на трапецовидния или ромбовидните мускули. Описаните счупвания са причинили на М. А. М. болки и трайно затруднение в движението на снагата за период по-дълъг от тридесет дни. От заключението се установява също, че лечението на счупването на бодлестите израстъци на шести и седми шийни прешлени е за период от 4-6 седмици и се последва от възстановяване на нормалната подвижност, а възстановителният период за описаните травматични увреждания в горния гръден отдел е 3-4 месеца. Заключението установи, че травматичните увреждания в шийния и гръден отдел на гръбначния стълб са протекли без клинични данни за травма на подлежащия гръбначен мозък - без сетивна или двигателна отпадна неврологична симптоматика. Счупванията на бодлестите израстъци на шести и седми шийни прешлени и травматичния оток в телата на първи до четвърти гръдни прешлени са стабилни и не налагат хирургично лечение. Общият възстановителен период за получените травматични увреждания от ищцата от процесното ПТП от 16.12.2020г. е три-четири месеца. Според заключението възстановителният период на

сътресението на главния мозък като „временна парализа” на мозъчните функции при правилно проведени лечение и режим е 3-5 седмици, при него няма травматични изменения в мозъчния паренхим, обичайно лечението приключва успешно и усложнения не се очакват. С оглед вида и характера на получените увреждания, вещите лица дават заключение, че най-вероятно към момента на станалото ПТП М.М. е била с поставен обезопасителен колан.

От заключението на вещото лице д-р П.П. – специалист неврохирург, по назначената и извършена допълнителна съдебно-медицинска експертиза, което съдът приема като професионално и компетентно изготвено, неоспорено от страните, изготвено след изследване на материалите по делото и допълнително представена медицинска документация в съдебното заседание на 21.01.2022г., се установи, че при М. А. М. не са установени травматични промени на тела на прешлени или разместване /луксация/, както и контузионни промени в миелона /гърбначния мозък/ на шийно ниво, неврологичният статус е в граници на нормата - липсват двигателни нарушения в крайниците, не е установена отпадна неврологична симптоматика, дължаща се на процесното ПТП, няма данни за настъпила деформация в първи до четвърти гръден прешлен. След отзвучаване на травматичния костно-мозъчен оток прешленните тела са запазили нормалната си форма. Според вещото лице при инцидента на 16.12.2020г. освен описаните счупвания на бодлестите израстъци /procc.spinosi/ на шести и седми прешлени, в отдела са настъпили и разкъсвания на мускулни влакна, лигаменти, ставни капсули, сухожилия, при което се получават малки хематоми които след организиране довеждат до фиброзни изменения. Те от своя страна предизвикват мускулен спазъм и болки. Оздравителния процес при разкъсаните лигаменти, мускули и сухожилия е бавен и продължителен процес поради бедното им кръвоснабдяване. М. А. М. е имала болки с ограничение на движенията в шийния сегмент най-изявени в първия месец с постепенно намаляване на интензитета. Мекотъканните увреди оздравяват за период от 6-8 седмици. При травма на шията при предварително дегенеративно увреден терен клинично проявения болков синдром е по-силно и по-продължително изявен. В приложената медицинска документация няма описана отпадна двигателна неврологична симптоматика от страна на горни и долни крайници, няма двигателен недостиг. От заключението се установява също, че М. А. М. е в добро общо състояние в ясно съзнание, адекватна, всестранно ориентирана; от страна на шийния отдел на гърбначния стълб - мускулатурата е спокойна, без напрежение, има лека болка при натиск върху бодлестия израстък на седми шиен прешлен; движенията в отдела - свиване на главата напред /флексия/, извиване на главата назад /екстензия/, наклони вдясно и вляво извършва без болка и ограничение; при ротация /извиване в лява и дясна посока/ съобщава за придръпване в крайната фаза на движенията. Според вещото лице дегенеративните изменения в отдела са постоянни и те в една или друга степен ще повлияват ежедневието ѝ с болки; след тази травма процеса на дегенеративни изменения в отдела може да се

ускори.

В съдебното заседание вещото лице д-р П.П. поясни, че гръбначния мозък на ищцата е с нормална форма, без да има изменения, поради което тя се движи съвсем спокойно, няма неврологична симптоматика към момента, няма намалена мускулна сила в движенията на ръцете и същите са здрави. Счупванията са зараснали, а оплакванията на ищцата след отминаване на мекотъканните наранявания се дължат вече на изявата на дегенерацията, която е предшествала травмата в шията; травмата се наслагва върху дегеративния процес, което води до изява на болки.

По делото са разпитани като свидетели А. Д. и Д. Д. – съответно дъщеря и син на ищцата.

Свидетелката А. Д. твърди, че болките на майка ѝ във врата и между прешлените се появили още докато е била в болницата в гр.Враца. След изписването на родителите ѝ от болницата свидетелката се е грижила за тях в техния дом в период от шест месеца - чистене, готвене, миене, пране - всичко. Майка ѝ била в легнало положение поне три - четири месеца. Ищцата изпитвала болки, чувствала дискомфорт между прешлените и врата, не могла да става, да се облича и да се обслужва, била трудно подвижна, движенията на ръцете ѝ били ограничени, била изкривена на една страна, не могла да пази равновесие и имала нужда от помощ. Свидетелката я обличала, обслужвала, придружавала я до тоалетна, къпала я. След като ѝ направили ЯМР в началото на месец януари в гр.София, се установило счупване, за което ищцата до тогава не знаела, и лекарят ѝ назначил да носи "яка". Според свидетелката след този шест месечен период възстановяването на майка ѝ протичало по-леко, започнала да излиза по-малко на разходки. Сега ищцата сама се обслужва и ходи на работа, но продължава да работи с "яката", все още има затруднения, изпитва болки в гърба и при смяна на времето също; по някой път ръцете ѝ се схващат, като цяло има ограничение на ръцете и не може да задържа и да носи нещо.

Според свидетеля Д. Д. след катастрофата по лицето на майка му имало следи от кръв, същата била много скована и изпитвала болки. Когато свидетелят отишъл в болницата, майка му излязла, за да си вземе багажа и му казала, че я болят гърба, главата и врата. Свидетелят твърди, че след изписването от болницата родителите му не били в добро състояние, постоянно лежали, поради което сестра му се грижила за тях. Свидетелят установи също, че болките на майка му били изцяло в областта на гръбнака и на врата, движенията ѝ били сковани, изпитвала болка и издавала звуци при обръщане и при всяко едно движение, включително и при въртене на главата. Впоследствие в гр.София ѝ направили скенер и се открило, че има фрактура на два прешлена и я накарали да носи "яка", от което състоянието ѝ не се подобрило и пак изпитвала болки, но свикнала с този дискомфорт.

Свидетелят твърди, че и до ден днешен като вдигне нещо по-тежко, майка му изпитва болки, извършва движения, но те са ограничени, движенията с главата ѝ също са ограничени, оплаква се от болки във врата и от гръбнака надолу при застудяване и промяна във времето. Според свидетеля майка му не била на работа около шест месеца, а понастоящем работи, но непрекъснато носи "яка", включително и на работа. Дори била преместена от работодателя си на по-лека работа, тъй като била в невъзможност да се справи с дадените ѝ задачи свързани с работния процес.

Съдът кредитира показанията на двамата свидетели като обективни, непротиворечиви и преки, при което следва да бъдат ценени при постановяването на решението. При преценка на показанията им съдът отчита възможната тяхна заинтересованост от изхода на делото, предвид близката им родствена връзка с ищцата и обстоятелството, че същите не кореспондират напълно с установеното в заключенията на вещите лица, с оглед разпоредбата на чл.172 от ГПК.

Въз основа на така възприетите фактически констатации, от правна страна, съдът намира за обосновани следните изводи:

Предявеният иск с правно основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 380 КЗ, във вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД е допустим. Съгласно нормата на чл. 498 КЗ, установяваща абсолютна положителна процесуална предпоставка за допустимост на прекия иск на пострадалия от настъпило застрахователно събитие срещу застраховател, увреденото лице, което желае да получи застрахователно обезщетение, следва да отправи първо към застрахователя писмена застрахователна претенция по реда на чл. 380 КЗ. Ако застрахователят не е платил в срока по чл. 496, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение, пострадалият може да предяви претенцията си пред съда. Установи се по делото, че сочените предпоставки са налице – писмено заявление от ищцата от 20.04.2021 г., определено и изплатено от застрахователя обезщетение от 3000 лв., с който размер ищцата не е съгласна. Не е оспорена и материално – правната легитимация на ответника.

Правната норма на чл. 432, ал. 1 КЗ урежда и гарантира правната възможност на увреденото лице да предяви пряк иск за обезщетяване на претърпените вреди срещу застрахователя, с когото делинквентът или отговорно за неговото противоправно деяние лице е сключил договор за застраховка "Гражданска отговорност", обезпечаваща неговата деликтна

отговорност. Основателността на прекия иск предполага установяване при условията на пълно и главно доказване в процеса на следните факти: 1. настъпилото ПТП и неговия механизъм, 2. противоправното поведение на виновния водач, 3. претърпените неимуществени вреди и 4. наличието на пряка причинна връзка между вредите и настъпилото ПТП, 5. ответникът да е застраховател на гражданската отговорност на причинилия произшествието водач. Вината съгласно установената с нормата на чл. 45, ал. 2 ЗЗД законова презумпция се предполага.

Съдът, след съвкупна преценка на събраните доказателства намира, че е налице кумулативното наличие на елементите от фактическия състав на деликта.

От Протокола за ПТП с пострадали лица рег. № УРИ 967 000-4324/02.04.2021 г., съставеният АУАН GA 339308/16.12.2020 г. и издаденото Наказателно постановление № 20-0967-002686 от 06.01.2021 г. на ОД на МВР-Враца, Сектор „Пътна полиция“, по делото безспорно се установи настъпването на пътнотранспортно произшествие на 16.12.2020 г., около 15:30 ч., на път II-15, в района на км. 5+500, причинено виновно от водача на л.а. „Сеат Леон“, рег. № ВР***СА К. Д. М., който е нарушил правилата за движение по пътищата и е причинил неимуществени вреди на ищцата М.М. – пътничка на предна дясна седалка в автомобила. От посочените писмени доказателства се установява и механизма на ПТП: водачът К. Д. М. вследствие на движение с несъобразена скорост с релефа на пътя при ляв завой губи контрол над управляваното МПС и се преобръща на пътното платно в дясно по посока на движението.

Настъпването на процесното ПТП и неговия механизъм не са оспорени от ответника, поради което с определението по чл.374 от ГПК съдът е обявил тези факти за безспорни и неподлежащи на доказване. Същите са установени и от заключението на вещото лице по изпълнената съдебно-автотехническа експертиза, в която е посочен механизма на процесното ПТП. Наличието на причинно-следствена връзка между произшествието и настъпилите щети е установено от изпълнените комплексна съдебно-медицинска експертиза и допълнителната такава.

С оглед на изложеното, след съвкупна преценка на събраните доказателства, съдът приема за установен механизма на процесното ПТП и

причинно-следствената връзка между настъпилото ПТП и вредоносните последици.

От протокола за ПТП с пострадали лица, съставеният АУАН и издаденото Наказателно постановление с обвързваща съда доказателствена сила се установява и виновното и противоправно деяние на водача на л.а. „Сеат Леон“, рег. № ВР***СА К. Д. М., с което виновно е нарушил чл.20, ал.2 от ЗДвП - при избиране скоростта на движение водачът не се е съобразил с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство. Субективният елемент от състава на гражданския деликт - вината, съгласно чл. 45, ал. 2 ЗЗД се презюмира, като в тежест на ответника бе да проведе обратно доказване, като ангажира съответни доказателства за липсата й. Такива не са представени по делото.

Установява се също от заключението на съдебно-автотехническата експертиза, че единствената причина за настъпилото ПТП са субективните действия на водача на лекия автомобил с органите му за управление, както и че състоянието на пътното платно, атмосферните условия и поддържането на пътя от Агенция „Пътна инфраструктура“ не са в причинна връзка с неговото настъпване. В тази връзка възражението на ответника за отговорност за процесното ПТП на третото лице – помагач Агенция „Пътна инфраструктура“, поради неизвършени мероприятия по зимно поддържане на пътя и непоставени предупредителни знаци за опасност или за ограничение на скоростта, е неоснователно.

Безспорен по делото е и фактът, че гражданската отговорност на виновния за произшествието водач е застрахована при ответника и събитието е настъпило в срока на покритие на застрахователната полица.

Събраните в настоящото производство доказателства (медицински документи, заключения по комплексната и допълнителната съдебно медицинска експертизи и гласни доказателства) дават основание за извод, че при процесното ПТП ищцата е получила телесни увреждания, а именно: черепно-мозъчна травма, състояща се от сътресение на главния мозък и малка разкъсно-контузна рана с дължина около 1см.; травма на шийния отдел на гръбначния стълб, изразяваща се в счупване на бодлестите израстъци /*proc.spinosi*/ на шести и седми шийни прешлени и травма на гръдния отдел на гръбначния стълб, изразяваща се в дефект с прекъсване на горната дискална повърхност на кортикалиса на Тn1 /първи гръден прешлен/, конкавна деформация на краниалните ставни повърхности на Тn1-Тn4 със

субхондрални промени както при костно-мозъчен едем, и е претърпяла болки, страдания и неудобства, окачествени от съдебната практика като неимуществени вреди. Същите са в пряка причинна връзка с произшествието и поведението на водача на застрахования автомобил, тъй като се установи, че ищцата е пострадала именно при посоченото ПТП.

Изложеното дава основание на съда да приеме, че по делото е доказано по безспорен начин основанието за възникване на прякото право на ищцата по чл. 432, ал. 1 от КЗ срещу застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за справедливо обезщетяване на претърпените при застрахователното събитие болки и страдания по критерия на чл. 52 от ЗЗД.

Спорен по делото е въпросът за размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, с оглед приложението на разпоредбата на чл. 52 ЗЗД.

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът се ръководи от принципите на справедливостта и от своето вътрешно убеждение. Неимуществените вреди, макар да имат стойностен еквивалент, са в сферата на субективните преживявания на пострадалия, затова за тяхното определяне имат значение различни обстоятелства.

Съобразно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД и за да се реализира справедливо възмездяване на претърпени от деликт болки и страдания, е необходимо да се отчете действителният размер на моралните вреди, като се съобразят всички конкретни обстоятелства около самото произшествие, броя, произхода, вида, характера и тежестта на уврежданията, интензитетът, степента, продължителността на болките и страданията, дали същите продължават или са приключили, възрастта на пострадалия, както и икономическата конюнктура в страната и общественото възприемане на критерия за "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в държавата във връзка с нормативно определените лимити по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите. Следва да се посочи, че на обезщетяване подлежат не само съзнаваните болки, страдания и неудобства, причинени от увреждането и явяващи се пряка и непосредствена последица от него, но и самото понасяне на увреденото състояние. В този смисъл са и дадените разяснения в ППВС № 4/1968 г., съгласно които понятието "справедливост" не е абстрактно понятие и е свързано "с преценката на редица конкретни

обективно съществуващи обстоятелства" каквито са "характера на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др."

В процесния случай ищцата М.М. е получила 1. черепно-мозъчна травма състояща се от сътресение на главния мозък, протекло с количествена промяна в яснотата на съзнанието /зашеметяване, объркване/, без медицински данни за настъпило безсъзнателно състояние след инцидента (представляващо временно разстройство на здравето неопасно за живота) и малка разкъсно-контузна рана с дължина около 1см.; 2. травма на шийния отдел на гръбначния стълб изразяваща се в счупване на бодлестите израстъци /*proc.spinosi*/ на шести и седми шийни прешлени, без клинични и магнитно-резонансни данни за контузия на подлежащия гръбначен мозък (причинило трайно затруднение в движението на врата за период повече от тридесет дни) и 3. травма на гръдния отдел на гръбначния стълб изразяваща се в дефект с прекъсване на горната дискална повърхност на кортикалиса на Тн1 /първи гръден прешлен/, конкавна деформация на краниалните ставни повърхности на Тн1-Тн4 със субхондрални промени както при костно-мозъчен едем, без клинични и магнитно-резонансни данни за контузия на подлежащия гръбначен мозък (реализирали трайно затруднение в движението на снагата за период по-дълъг от тридесет дни). Ищцата е била хоспитализирана за пет дни и не са ѝ извършвани оперативни интервенции. В резултат от сътресението на главния мозък не са настъпили травматични изменения в мозъчния паренхим, възстановителния период е 3-5 седмици, лечението е приключило успешно и усложнения не се очакват. Описаните травматични увреждания в шийния и гръден отдели на гръбначния стълб са причинили на М. А. М. болки и трайно затруднение в движението на снагата за период по-дълъг от тридесет дни. Ищцата е имала болки с ограничение на движенията в шийния сегмент най-изявени в първия месец с постепенно намаляване на интензитета. Клинично проявения болков синдром при ищцата е по-силно и по-продължително изявен поради предварително дегенеративно изменение на шийните прешлени, като е възможно процеса на дегенеративни изменения в отдела да се ускори в резултат от травмата. Описаните травматични увреждания в шийния и гръден отдели на гръбначния стълб, не са причинили деформация на прешлените или разместване, протекли са без клинични данни

за травма на гръбначния мозък - без сетивна или двигателна отпадна неврологична симптоматика /липсват двигателни нарушения в крайниците и няма намалена мускулна сила в движенията на ръцете/, стабилни са и не налагат хирургично лечение. Общият възстановителен период за получените травматични увреждания е три-четири месеца и се последва от възстановяване на нормалната подвижност, като няма медицински данни за настъпили усложнения, които да засягат здравето на ищцата за в бъдеще. При извършения на ищцата преглед от вещото лице е установено, че същата е в добро общо състояние, в ясно съзнание, адекватна, всестранно ориентирана, движи се съвсем спокойно, извършва без болка и ограничение движения в шийния отдел, счупванията са зараснали, а оплакванията ѝ се дължат на изявата на дегенерацията, която е предшествала травмата в шията.

Като взе тези доказани от ищцата М. А. М. вреди, обстоятелството, че състоянието ѝ не е налагало специално лечение, че не са налице данни за невъзстановени увреди, възрастта ѝ - 53 години към момента на настъпване на ПТП, както и претърпените от нея неудобства и затруднения в битовото обслужване през оздравителния период; не на последно място преживения стрес от травмиращото събитие, при съобразяване и на икономическите условия в страната към момента на настъпване на вредите, а като ориентир съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, индиция за икономическите условия, съдът намира, че справедливото в случая обезщетение по смисъла на чл. 52 ЗЗД с оглед конкретните обстоятелства следва да бъде определено в размер 10 000 лева. Този размер на обезщетението би репарирал в пълна степен причинените на ищцата неимуществени вреди вследствие на деликта, без да води до неоснователно обогатяване за сметка на застрахователя. Тъй като вече застрахователят ответник е заплатил на ищцата 3 000 лева, същият остава да дължи разликата от 7 000 лева.

По възражението за съпричиняване:

За да е налице съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, независимо дали е действал или бездействал виновно. Релевантен за съпричиняването и за прилагането на посочения законов текст е само онзи

конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало, наред с неправомерното поведение на деликвента, до увреждането като неблагоприятен резултат. Само това поведение на пострадал, което се явява пряка и непосредствена причина за произлезли вреди би могло да обуслови извод за прилагане на разпоредбата за съпричиняването. Принос ще е налице винаги, когато с поведението си пострадалия е създал предпоставки за възникване на вредите. Съпричиняването подлежи на пълно и главно доказване от страна на ответника, който с позоваване на предпоставките по чл. 51, ал. 2 ЗЗД, цели намаляване на отговорността си към увреденото лице. Изводът за наличие на съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД не може да почива на предположения, а следва да се основава на доказани по несъмнен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е способствал за вредоносния резултат, като е създал условия или е улеснил неговото настъпване.

В конкретния случай в отговора на исковата молба е наведено възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалата, като пътник в лекия автомобил с твърдения, че същата е пътувала без поставен предпазен колан по време на настъпването на ПТП, в нарушение на разпоредбата на чл. 137а от ЗДвП, което е допринесло за настъпване на телесните увреждания, респ. ако е била с правилно поставен предпазен колан, уврежданията нямало да настъпят.

Съдът намира това възражение за неоснователно, тъй като по делото не се ангажираха никакви доказателства от ответната страна, от които да се установи, че ищцата, като пътник в лекия автомобил, управляван от К.М., е била без поставен предпазен колан. Напротив, от заключенията по изготвените комплексна съдебно-медицинска експертиза и съдебно-автотехническата експертиза се установи, че в момента на ПТП М.М. е била с поставен обезопасителен колан.

При горните мотиви съдът приема, че предявеният иск за неимуществени вреди е частично основателен и следва да се уважи, като се осъди ответното дружество „ЗД Евроинс“ АД да заплати на ищцата М.М. обезщетение за неимуществени вреди 7 000 лева. За горницата над уважения размер до предявения размер на обезщетение за неимуществени вреди от 50 000 лв., искът не е доказан и следва да се отхвърли като неоснователен.

По претенцията за законна лихва:

Ищцата претендира законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, считано от 05.05.2021 г. (изтичането на 15 дни от предявяването на претенцията) до окончателното изплащане на сумата. Ответникът оспорва датата, от която се дължи законната лихва, като твърди, че ищцата не е съдействала за приемане на определеното ѝ обезщетение - с предявяване на претенцията не е представила банкова сметка, по която да се преведе обезщетението, а такава е представила едва с молбата от 12.08.2021 г., до която дата е била налице забава от страна на кредитора по смисъла на чл.380, ал.3 КЗ.

Съгласно чл. 409 от КЗ, застрахователят дължи законната лихва за забава върху застрахователното обезщетение след изтичане срока по чл. 405, освен в случаите на чл. 380, ал. 3 от КЗ. Според чл. 405, ал. 1, вр чл. 108, ал. 3, вр чл. 496, ал. 1 от КЗ, срокът за произнасяне на застрахователя не може да бъде по-дълъг от три месеца.

Безспорно по делото е, че претенцията по чл. 380 от КЗ относно неимуществените вреди е отправена до застрахователя на 20.04.2021г., а след представяне на банкова сметка на 12.08.2021г., на 30.08.2021г. на ищцата е изплатено определеното от застрахователя обезщетение от 3 000 лв. На 20.07.2021г. е изтекъл тримесечният срок за произнасяне на застрахователя, поради което законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от 7 000 лева следва да се присъди, считано от 21.07.2021 г. до окончателното изплащане.

По разноските:

С оглед изхода на делото всяка от страните има право на разноски.

Ищцата е направила разноски за държавна такса от 1000 лв. и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК ответникът ѝ дължи направените по делото разноски по съразмерност в размер 140, 00 лева.

От пълномощника на ищцата своевременно е поискано присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, за оказана безплатна правна помощ на ищцата. Съгласно разпоредбата на чл. 38, ал. 2 от ЗА, в посочената хипотеза адвокатът има право на адвокатско възнаграждение, което се определя от съда, в размер не

по-нисък от предвидения в Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В случая, съразмерно на уважената част от иска, възнаграждението следва да бъде определено по чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, като изчислено съобразно посочената разпоредба възлиза на сумата 680,00 лв. С оглед изхода на делото и на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА ответникът следва да бъде осъден да заплати посочената сума на пълномощника на ищцата адв. Ж.Д. Д. от ХАК.

Ответникът е направил разноси за възнаграждение на вещите лица по назначените съдебни експертизи и за възнаграждение на свидетел в общ размер 1190, 00 лв., поради което на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК ищцата му дължи направените по делото разноси по съразмерност в размер 1023, 40 лв.

Ответникът също е претендирал присъждане на разноси за юрисконсултско възнаграждение и с оглед изхода на спора и разпоредбата на чл. 78, ал. 3 от ГПК, в полза на същия следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер 400, 00 лв., определено на основание чл.78, ал.8 от ГПК вр. с чл.25, ал.2 от Наредба за заплащането на правната помощ вр. с чл.37 от ЗПП.

Когато делото е решено в полза на лице, освободено от държавна такса или от разноси по производството, осъденото лице е длъжно да заплати всички дължащи се такси и разноси. Съответните суми се присъждат в полза на съда – чл. 78, ал. 6 ГПК. Съдебната практика приема, че и в случаите по чл. 78, ал. 6 от ГПК осъденото лице е длъжно да заплати всички дължащи се такси и разноси, но съразмерно с уважената част от исковете (така Решение № 311/08.01.2019 г. на ВКС по гр. д. № 1144/2018 г., IV г. о., Решение № 321/30.01.2018 г. на ВКС по гр. д. № 1159/2017 г., IV г. о.). Следователно, доколкото ищцата частично е освободена от внасяне на държавна такса и изцяло от заплащане на разноси по производството, на основание чл. 78, ал.6 от ГПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд - гр. Враца по съразмерност 98,00 лв. държавна такса и 168,00 лв. разноси за възнаграждение на вещите лица, изготвили съдебните експертизи.

Така мотивиран, Врачански окръжен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗД Евроинс“ АД, ЕИК № ***, със седалище и адрес на управление гр.***, представлявано от Й. Ц. и Р. Б., ДА ЗАПЛАТИ на М. А. М., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ***, сумата 7 000, 00 /седем хиляди/ лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени й в резултат на ПТП на 16.12.2020 г., около 15:30 ч., на път II-15, в района на км. 5+500, с л.а. „Сеат Леон“, рег. № ВР***СА, управляван от К. Д. М., ЕГН *****, дължимо по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, обективирана в застрахователна полица № BG/07/120001086123, с период на действие от 22.04.2020 г. до 21.04.2021 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от 21.07.2021 г. до окончателното й изплащане, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск за обезщетение за неимуществени вреди с правно основание чл. 432 КЗ вр. чл. 380 КЗ, във вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД в частта за разликата над сумата 7 000 лв. до пълния претендиран размер от 50 000 лв., като неоснователен.

ОСЪЖДА „ЗД Евроинс“ АД, ЕИК № ***, със седалище и адрес на управление гр.***, представлявано от Й. Ц. и Р. Б., ДА ЗАПЛАТИ на М. А. М., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ***, по съразмерност сумата 140, 00 лева, представляваща разноски за държавна такса.

ОСЪЖДА М. А. М., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ***, ДА ЗАПЛАТИ на „ЗД Евроинс“ АД, ЕИК № ***, със седалище и адрес на управление гр.***, представлявано от Й. Ц. и Р. Б., по съразмерност сумата 1023, 40 лева, представляваща разноски за възнаграждение на вещите лица по назначените съдебни експертизи и за възнаграждение на свидетел, както и сумата 400, 00 лв. юрисконсултско възнаграждение, определено на основание чл.78, ал.8 от ГПК вр. с чл.25, ал.2 от Наредба за заплащането на правната помощ вр. с чл.37 от ЗПП.

ОСЪЖДА „ЗД Евроинс“ АД, ЕИК № ***, със седалище и адрес на управление гр.***, представлявано от Й. Ц. и Р. Б., ДА ЗАПЛАТИ на адвокат Ж.Д. Д. от ХАК с адрес: гр.***, сумата 680,00 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна адвокатска помощ и

съдействие на М. А. М., ЕГН ***** - ищца по т.д. № 135/2021г. на Окръжен съд - Враца, съразмерно с уважената част на иска.

ОСЪЖДА „ЗД Евроинс“ АД, ЕИК № ***, със седалище и адрес на управление гр.***, представлявано от Й. Ц. и Р. Б., ДА ЗАПЛАТИ полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд - гр. Враца държавна такса в размер 98,00 лв. и разноски за възнаграждение на вещите лица, изготвили съдебните експертизи в размер 168,00 лв., съразмерно на уважената част от иска, както и 5 (пет) лева – за служебно издаване на изпълнителен лист при неплащане на сумата в срока за доброволно изпълнение.

Решението е постановено при участието на Агенция „Пътна инфраструктура“, гр. София, като трето лице-помагач на страната на ответника „ЗД Евроинс“ АД.

Решението може да се обжалва пред Апелативен съд - София в двуседмичен срок от връчване на препис от него на страните и третото лице.

Съдия при Окръжен съд – Враца: _____